

Spis treści

WPROWADZENIE.....	11
OBSERWATORIUM BEZPIECZEŃSTWA	
PRZEGLĄD SYTUACJI MIĘDZYNARODOWEJ:	
ASPEKTY GLOBALNE I REGIONALNE (Roman Kuźniar)	25
Dwie wojny lokalne o globalnych implikacjach (25); USA – syzyfowe zmagania na wielu frontach (34); Wobec zagrożeń Europa mężnie powoli (38); Globalne Południe wybiera wolnoamerykanę (42); Summary (47)	
NATO W 2023 ROKU: NA POCZĄTKU NADZIEJE, NA KOŃCU FRUSTRACJA (Marek Madej)	48
Kontekst strategiczny – były podstawy do optymizmu (niestety, chwilowe) (48); Przed szczytem w Wilnie – rośnie wszystko: liczba członków, siła odstraszania, ale też trudności w Ukrainie (49); Spotkanie w Wilnie – całkiem udany <i>follow-up summit</i> (54); Po Wilnie – gasnące nadzieje na przełom, a nawet sukces w Ukrainie (58); Summary (64)	
WSPÓLNA POLITYKA BEZPIECZEŃSTWA I OBRONY UE W 2023 R.: WSPARCIE DLA UKRAINY SZANSĄ (NIEPEWNA) NA SKOK INTEGRACYJNY (W PRZEMYSŁE) (Marcin Terlikowski, Marek Madej)	66
Kontekst strategiczny (66); Rozwój zdolności wojskowych i polityki przemysłowo-obronnej: ku integracji w zakupach broni i przemysłu (68); Działalność operacyjna – „ofensywa” na Wschodzie, „odwrot” w Afryce (73); Summary (85)	
KOLEJNE POŻARY DO ZADEBATOWANIA: DZIAŁALNOŚĆ ONZ W DZIEDZINIE BEZPIECZEŃSTWA W 2023 ROKU (Patrycja Grzebyk)	87
Gaza – kronika zapowiadanej katastrofy (90); Wąskie granice konsensusu (94); Coraz mniej doceniane operacje pokojowe (96); Summary (101)	
ZBROJENIA I KONTROLA ZBROJEŃ W 2023 ROKU: POWRÓT DO NUKLEARNEGO STANU NATURY (Piotr Śledź)	103
„Zawieszenie” traktatu Nowy START w świetle rozbudowy arsenałów nuklearnych (104); Rosja kontynuuje rozmontowywanie narzędzi kontroli zbrojeń i rozbrojenia – traktaty CFE i CTBT (110); Programy nuklearne Iranu i Korei Północnej – umiędzynarodowienie problemu w świetle impasu (111); Summary (118)	
KONFLIKTY ZBROJNE W 2023 ROKU: INTENSYWNOŚĆ, DYNAMIKA I REGIONALNE ZNACZENIE (Kamila Pronińska, Bolesław Balcerowicz, Wiesław Lizak, Leon Pińczak)	120
Ukraina 2023 – ku wojnie na wyczerpanie (121); Wojna Izraela z Hamasem (127); Jemen – od negocjacji pokojowych do kryzysu na Morzu Czerwonym (131); Sudan – wojna generałów i dramat ludności cywilnej (136); Mjanma – wojna domowa, której końca nie widać (140); Górski Karabach: umarł Stepanakert, niech żyje Chankendi (143); Summary (146)	

DYNAMIKA GLOBALNEGO I EUROPEJSKIEGO BEZPIECZEŃSTWA ENERGETYCZNEGO W WARUNKACH SANKCJI I KRYZYSU KLIMATYCZNEGO (Kamila Pronińska)	148
Globalny rynek naftowy – kryzys zażegnany? (148); Transformacja energetyczna UE jako odpowiedź na wyzwania geopolityczne i kryzys energetyczny? (156); COP28 i Karta dekarbonizacji rynków ropy i gazu (161); Summary (164)	

ŚWIAT W ROCZNIKU

GOSPODARKA ŚWIATOWA 2023–2024: MIĘDZY GEOEKONOMICZNĄ FRAGMENTACJĄ A REGLOBALIZACJĄ? (Karina Jędrzejowska, Anna Wróbel)	169
Gospodarka światowa w 2023 roku – inflacja, zadłużenie i rozwój sztucznej inteligencji (172); Handel światowy w 2023 roku (176); Wyzwania dla systemu zarządzania handlem światowym (180); Międzynarodowe rynki finansowe i rezerwy walutowe w 2023 roku (186); Reforma międzynarodowych instytucji finansowych (188); Problemy Agendy 2030 na półmetku realizacji (190); Summary (193)	
UNIA EUROPEJSKA: MAŁE ZWYCIĘSTWA W NIEPEWNYCH CZASACH (Paweł J. Borkowski)	194
Komisja prawie na mecie (194); Europa geopolityczna (202); Rozszerzenie – owoc znów niezakazany (204); Święto demokracji jako problem i szansa (211); Summary (215)	
STANY ZJEDNOCZONE 2023: PODZIELONA AMERYKA W CORAZ BARDZIEJ PODZIELONYM ŚWIECIE (Aleksandra Jarczeńska)	216
Sytuacja wewnętrzna – bez nadziei na pojednanie (217); Polityka zagraniczna – nowe konflikty i nowe podziały (223); Summary (233)	
ROSJA: ODZYSKIWANIE PEWNOŚCI SIEBIE (Marek Menkiszak)	235
Polityka wewnętrzna: krucha stabilność (235); Gospodarka: blaski i cienie gospodarki wojennej (242); Polityka zagraniczna: wojna z Zachodem i stawka na Globalne Południe (246); Białoruś: pod kontrolą Rosji (255); Summary (259)	
WYZWANIA DLA CHIŃSKIEJ DYPLOMACJI W 2023 ROKU: UKRAINA, BLISKI WSCHÓD I AZJA POŁUDNIOWO-WSCHODNIA (Dominik Mierzejewski, Przemysław Ciborek, Mateusz Chatys)	261
Stosunki chińsko-amerykańskie: bez przełomu, ale z odwilżą (261); Działania ChRL na forum ONZ (267); Stanowisko ChRL w Radzie Bezpieczeństwa ONZ wobec konfliktów międzynarodowych (270); Zwrot w polityce zagranicznej Filipin wobec mocarstw (275); Summary (283)	
ILE ZOSTAŁO Z ZEITENWENDE? NIEMIECKA POLITYKA W DRUGIM ROKU WOJNY (Sebastian Płóciennik)	284
Uwarunkowania (285); Energia: udana transformacja na rynku gazu (287); Niemcy się zbroją – powoli (289); Wspieranie Ukrainy (291); Globalizacja: jednak <i>de-risking</i> (293); Summary (299)	
BLISKI WSCHÓD I AFRYKA: WYZWANIA I ZAGROŻENIA DLA STABILNOŚCI I POKOJU NA OBRZEŻACH EUROPY (Wiesław Lizak)	300
Bliski Wschód – wojna Izraela z Hamasem z perspektywą na regionalny kryzys (300); Rosja, Zachód i Afryka – czyli o tym, dlaczego niektóre lwy lubią niedźwiedzie (312); Summary (322)	
PO PIERWSZE, BEZPIECZEŃSTWO: POLITYKA ZAGRANICZNA POLSKI W DRUGIM ROKU AGRESJI ROSJI NA UKRAINĘ (Agnieszka Bieńczyk-Missala) ...	324
Przeciwko zmianom w Unii Europejskiej (325); Kontynuacja w polityce bezpieczeństwa (328); Polacy i Ukraińcy „w piaskownicy” (332); Rosja i Białoruś razem przeciwko Polsce (334); Summary (337)	

PANORAMA ROCZNIKA

FOTOGRAFIA WOJNY ROSYJSKO-UKRAIŃSKIEJ: DRUGI WOJENNY ROK – ZDERZENIE Z REALIAMI (Leon Pińczak)	341
Fotografia pola bitwy (342); Implikacje. Wymiar wojskowy (345); Implikacje. Wymiar wewnętrzny (347); Implikacje. Wymiar zagraniczny (350); Implikacje. Wymiar gospodarczy (351); Implikacje. Wymiar humanitarny (352); Implikacje. Wymiar socjokulturowy (353); Trzeci rok wojny. Perspektywa (354); Summary (355)	
THE GLOBAL SOUTH AND THE RUSSO-UKRAINIAN WAR: A STRATEGIC ASSESSMENT (Ridvan Bariiev)	356
The global determinants of the position on Ukraine in the Global South (356); The peace initiatives of the Global South (359); The Ukrainian global initiatives and the Global South (362); Ukraine is the forefront of the struggle for the global freedom (364); Thinking of Ukraine as part of the global 'front' (367); From the peace formula to the Global Peace Summit (369); Multilateral meetings of political and national security advisers on Ukraine (373); Summary (375)	
KALENDARIUM WYDARZEŃ 2023 (Piotr Śledź)	377
ANEKS: PAŃSTWA ŚWIATA – WYBRANE DANE I WSKAŹNIKI (Karina Jędrzejowska)	406
SKOROWIDZ	419
NOTY O AUTORKACH I AUTORACH	425